

ПРИРОДНИЧІ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЇ

УДК 378:37.015-048.87

DOI: 10.37026/2520-6427-2020-101-1-94-98

Галина ЧАЧІНА,

завідувач відділення, викладач-методист

Рівненського економіко-технологічного коледжу

Національного університету водного господарства

та природокористування, відмінник освіти України

РЕАЛІЗАЦІЯ ІДЕЙ ПЕДАГОГІКИ СПІВРОБІТНИЦТВА В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

У статті не лише теоретично окреслено значення педагогіки співробітництва, а й представлено приклади її практичного застосування в освітньому процесі Рівненського економіко-технологічного коледжу НУВГП. Описано технології дослідницького та студаktivного навчання, а також запропоновано шляхи розв'язання конкретних виробничих ситуацій на заняттях зі спеціалізації, використання ділових ігор та кейс-методу.

Ключові слова: співробітництво, навчальний процес, студаktivне навчання, діяльність студентів, організація навчання, спеціалізації, технологія навчання, знання.

В статті не тільки теоретично обґрунтовано значення педагогіки співробітництва, а й представлені приклади її практичного застосування в освітньому процесі Рівненського економіко-технологічного коледжу НУВГП. Описано технології дослідницького та студаktivного навчання, а також запропоновано шляхи розв'язання конкретних виробничих ситуацій на заняттях зі спеціалізації, використання ділових ігор та кейс-методу.

Ключевые слова: сотрудничество, учебный процесс, студаktivное обучение, деятельность студентов, организация обучения, специализации, технология обучения, знания.

The article deals with research educational technologies, student active learning process organization. Ideas of cooperation in educational process are offered.

The theoretical principles of pedagogy of cooperation and the realization of the requirements for its creative practical realization are outlined.

Modern education is on the way of intensive development and transition to a new quality, which is characterized by the educational paradigm of human personality development.

At the present period, educators are faced with the task to guide young people with the following qualities: constant searching the ways to solve life problems; willingness to form the basis of their own social success by their own educational and professional activities; the desire to learn throughout their lives.

Vocational training should include not only professional training, but also aimed at becoming a spiritually and intellectually formed value-based person.

It is precisely because of the knowledge based on the study that productive professional training, the formation of competitiveness and professional mobility of specialists can be actively promoted.

The teachers can choose one of many optional choices of problematic learning due to the personalities and their own pedagogical activities, individual abilities of students, the level of development of the team, group.

The ideas of cooperation have long aroused considerable interest, become the subject of research, the expediency of their implementation is undeniable. The pedagogy of cooperation is characterized by perfect organization of educational work in the classroom, thoughtful and skillfully implemented, flexible and diverse, dynamic and emotional tactics of managing the educational process with different forms, methods and techniques.

Today we are facing new problems and are forcing to solve them. Recently, in many countries of the world there's a tendency to create opportunities for students to take an initiative position in the educational process, not just to learn the suggested material by the teacher (by textbook), to turn knowledge into a living, interested problem solutions.

The current level of science and technologies requires the formation and education of creative mindful professionals. They need to be trained to look for ways to solve future life problems in real life situations.

Key words: cooperation, educational process, student active learning, student activity, organization of teaching process, special subjects, education technologies, knowledge.

Постановка проблеми. Сьогодні, в умовах модернізації вітчизняної освіти, одним із напрямів оптимізації освітнього процесу в закладах загальної середньої та вищої освіти є його спрямування на демократизацію взаємовідносин викладача та здобувача освіти, що відображається в таких нових підходах до навчання, як: створення сприятливої атмосфери співробітництва; зниження монологічного викладу матеріалу та дублювання інформації,

яка може бути отримана із доступних джерел і переходу до діалогізованого спілкування з учнями в ході освітнього процесу; впровадження в освітній процес активних методів навчання, що сприяють розкриттю творчої особистості, розвитку ініціативи, активізації пізнавально-навчальної діяльності; надання особистості потужної життєвої мотивації, формування її потенціалу як системи творчих здібностей і передумов їх реалізації, виховання її впевненою у своїх правах і свідомою в обов'язках, надання автономності як запоруки самоактуалізації.

Таким чином, *педагогіка співробітництва* – це напрям педагогічного мислення і практичної діяльності, спрямований на демократизацію і гуманізацію освітнього процесу [9].

У педагогіці співробітництва чільне місце займають ставлення «вчитель – учень» (у нашому випадку – «викладач – студент»), а також використовуються найрізноманітніші форми навчання: колективно-групова робота, колективна творча робота, робота в малих групах, робота в змінних групах, ігрова діяльність [15].

Результати досліджень засвідчують, що у навчанні як школярів, так і студентів неабияку роль відіграє використання на заняттях ігрових елементів, що сприяють поглибленню й удосконаленню знань, розвитку творчої уяви, самостійності, забезпеченню високого рівня засвоєння матеріалу, розв'язанню низки дидактичних цілей та завдань, як-от: вивчення і закріплення матеріалу за умови значної активності студентів, узагальнення й систематизація навчального матеріалу, визначення ступеня засвоєння знань та їх контроль.

Отже, для сучасної освіти притаманне застосування технологій, що сприяють: індивідуалізації навчання, діяльнісній активізації студентів, діалоговій взаємодії між викладачем і студентом (педагогіка співробітництва). Лише за таких умов можливо досягти основних дидактичних цілей нової системи навчання – перетворення всіх без винятку здобувачів освіти на суб'єктів пізнання, реалізації їх творчого потенціалу, розвитку обдарованості й креативності.

Аналіз наукових досліджень і публікацій. Вагомий внесок у розвиток педагогіки співробітництва зробили О. Барабаш [2], М. Борисовський, С. Лисенкова [7], О. Вертипорох та М. Ніщенко [3], О. Грошева [4], Є. Ільїн, Т. Карло [6], Л. Ніколенко [8], С. Савченко [10], С. Соловейчик, Н. Черноус [14], М. Ярмаченко, однак найбільш помітною фігурою серед ініціаторів педагогіки співробітництва був академік Ш. Амонашвілі, який основне її завдання визначив таким чином: «Зробити дитину нашим (дорослих: учителів, вихователів, батьків) добровільним соратником, співробітником, одноступенем у своєму ж вихованні, освіті, навчанні, становленні, рівноправним учасником педагогічного процесу, дбайливим і відповідальним за цей процес, за його результати» [1, с. 85].

Сутність педагогіки співробітництва визначається створенням та організацією педагогом міжособистісної взаємодії, яка б здійснювалася в «оптимістично-гуманній атмосфері» і вимагала від нього майстерності та вміння ефективно спілкуватися. При цьому теоретичну базу такої педагогіки, зауважує О. Рагулько [9], становлять положення В. Сухомлинського [12], що ґрунтуються на психологічній теорії творчої особистості та її розвитку.

Однак варто зауважити, що педагогіка співробітництва сьогодні, зокрема в умовах нової української школи, набуває неабиякої популярності, а отже, потребує нового бачення та впровадження як у закладах загальної середньої, так і вищої освіти.

Мета статті – окреслити питання впровадження ідей педагогіки співробітництва у процес професійної підготовки студентів Рівненського економіко-технологічного коледжу НУВГП.

Виклад основного матеріалу. Завдання сучасного педагога – сформувати всебічно розвинутих, свідомих громадян, які увійшли в XXI століття і є будівниками майбутнього нашої держави. Шлях до цього проходить через спрямування професійної освіти на забезпечення самореалізації особистості, формування її кваліфікаційного рівня, створення соціально активного, морально і фізично здорового національного виробничого потенціалу, який має посідати важливе місце в технологічному оновленні виробництва, впровадження у практику науки і техніки. А тому надзвичайно важливо, який шлях обере педагог: 1) *повідомлення готових знань та їх сприйняття, усвідомлення, запам'ятовування й відтворення* чи 2) *розвиток інтелектуальних якостей учнів, формування самостійного мислення, активності, свідомості, самоосвіти* [9, с. 50]. Сподіваємося, що сучасний педагог навчатиме дітей за другим сценарієм, тобто співпрацюватиме з ними за законами педагогіки співробітництва, для якої притаманна ґрунтовна підготовка, продумана й майстерно реалізована, гнучка, динамічна й емоційна тактика проведення занять, різноманітні форми, методи та прийоми роботи, про які ми вже зауважували вище.

Саме на ідеях педагогіки співробітництва ґрунтується освітній процес у Рівненському економіко-технологічному коледжі НУВГП. Заклад готує молодших спеціалістів зі спеціальностей: «Технології легкої промисловості», «Галузеве машинобудування», «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», «Дизайн», «Облік та оподаткування», «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», «Туризм», «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Формування професійних навичок майбутніх фахівців, які є не лише носіями знань, а й здатні самостійно вирішувати виробничі завдання на високому науково-технічному рівні та з відповідним ступенем ризику, забезпечують викладачі спеціальних дисциплін. У своїй роботі вони віддають перевагу модульній, проблемній (дослідницькій), імітаційній технологіям навчання, тобто в навчанні переважає проблемно-модульний підхід. Як наслідок – випускники коледжу здатні працювати в швидкоплинних умовах розвитку науки, техніки та технологій. Тому основною проблемою сучасної технічної освіти є створення передумов для підготовки фахівців нового типу – всебічно освічених, творчих, креативних, здатних швидко адаптуватися в нових економічних умовах.

Із цією метою варто звернутися до *студактивного навчання* – інтерактивної форми навчання, в процесі якого студенти, використовуючи раніше отримані знання із циклу професійної підготовки, виступають не лише в ролі викладачів, а й як самостійний навчальний колектив, здатний якісно опанувати програмний матеріал [13], викладач при цьому є модератором, ментором, тьютором, фасилітатором. На таких заняттях студенти не лише здобувають нові знання, досліджують невідомі досі проблеми, а й відкривають нові істини, тобто відбувається їхнє особистісне зростання на шляху здобуття професії.

Пропонуємо деякі **методичні поради** щодо проведення студаktivного заняття.

Отже, для проведення студаktivного заняття студентська група ділиться на «малі групи» (по три-чотири особи – залежно від кількості питань, які розглядатимуться). Студенти самостійно формують «малі групи», однак у них мають бути «сильні», «середні» та «слабкі» учасники. Кожна група заздалегідь обирає собі питання та готує за ним доповідь (доповідає один студент, захист триває від трьох до п'яти хвилин). Доповідь може бути проблемною, презентаційною, дослідницькою, дискусійною, оглядовою, реферативною тощо. Рецензують та оцінюють її самі ж студенти.

Інші члени даної «малої групи» за представленою доповіддю готують:

- запитання чи фахові ситуації до інших студентів (це сприяє потребі ретельно готувати питання семінару);

- тестовий контроль знань (оцінюють самостійно);
- кросворди, ребуси, шаради, головоломки (оцінюють самостійно).

Студенти інших груп вирішують проблемні питання, дискутують, висловлюють неординарні думки, доводять, аргументують, обґрунтовують, спростовують твердження та роблять висновки.

Висновки й узагальнення результатів навчальної роботи стосовно кожного питання робить спочатку викладач, а згодом – студенти. При цьому мета заключного слова викладача – не порушити, не нашкодити висловленим думкам вихованців, викликати зацікавлення та активність до вивчення нових тем, змусити замислитись над ними, пробудити в студентів «розумовий голод», підтримати й розвинути в них інтерес до нового і незвіданого.

На такому студаktivному занятті кожен студент щонайменше три рази охоплений різними формами контролю знань, досягається навчальний успіх вирішення питань семінару всіма членами «малих груп», студенти мимовільно стають співтворцями чогось для них нового. Саме за умов такої співпраці формується почуття власної гідності

Готуючи студаktivне заняття, викладачеві передусім слід пам'ятати, що це досить трудомісткий процес, який потребує не лише часових затрат, а й дотримання певних етапів, а саме: нормування заняття, планування заняття, навчально-методичне забезпечення, вивчення трудомісткості заняття, контроль активної діяльності студентів, аналіз якості знань від спілкування.

Лише забезпечивши студентів повним мінімумом знань, можна сформувати самостійне створення ними конкретних і різноманітних, оригінальних і творчих продуктів, що сприяє ефективному розвитку таких якостей творчої особистості, як: розумова активність, кмітливість та винахідливість, самостійність, працелюбність, вміння швидко навчатися, прагнення здобувати знання тощо.

Ефективність студаktivного заняття, на нашу думку, насамперед залежить від таких факторів:

- забезпечення студентів достатньою кількістю літератури;

- проведення консультацій;
- застосування різних форм контролю;
- формування інтересу до матеріалу, що вивчається;
- перехід від організації до управління освітнім процесом;

- створення завдань із метою перенесення знань у нову ситуацію;

- розробка нових алгоритмів діяльності;
- перехід до завдань професійного характеру;
- упровадження групових методів роботи, заохочень тощо.

Студаktivне заняття є універсальним, адже на ньому реалізуються такі інноваційні та класичні форми, а також технології проведення занять:

- комп'ютерні технології;
- технології самостійного навчання;
- інтерактивне навчання;
- технологія тестового контролю знань;
- метод проєктів (кожна група готує питання – свій навчальний проєкт);
- метод навчальних досліджень;
- тренінг;
- технологія повного засвоєння;
- методика створення навчального успіху;
- метод ПРЭС;
- проблемний метод;
- мозковий штурм;
- метод взаємного навчання, співнавчання (питання готуються колективно, студенти радяться, пояснюють одне одному);
- метод рецензування, самоаналізу;
- метод випереджувальних завдань, випереджувального навчання;
- портфоліо;
- заняття-співробітництво [13].

Отже, в ході проведення студаktivного заняття основний акцент робиться на формуванні в студентів здатності самостійно виокремлювати проблему, знаходити засоби її практичного вирішення, випробовувати на собі роль дослідника, висуваючи гіпотези та здійснюючи їх перевірку, вирішувати проблемні професійні завдання, робити висновки тощо. Таке студаktivне заняття навчає вчитися самостійно, стимулює пізнавальну діяльність, виробляє динамічний стереотип вчитися все життя, залучає до активної пізнавальної освітньої діяльності всіх без винятку здобувачів освіти (тобто кожен студент самостійно шукає шляхи активного засвоєння навчального матеріалу), створюючи ситуацію навчального успіху всієї групи та підтверджуючи технологію повного засвоєння знань.

Технології дослідницького навчання. Проблемне навчання передбачає використання послідовних і цілеспрямованих пізнавальних завдань, що вирішуються студентами під керівництвом викладача та які таким чином активно засвоюють нові знання. «Використання теоретичних та експериментальних завдань не робить навчання проблемним. Усе залежить від того, наскільки викладачеві вдається надати цим завданням проблемного характеру та поєднати проблемний підхід з іншими методичними підходами. Завдання лише тоді стає пізнавальною проблемою, якщо воно потребує роздумів, викликає в студентів пізнавальний інтерес та ґрунтується на попередньо набутому досвіді» [5].

Зважаючи на означене вище, в методичному арсеналі викладачів спецдисциплін чільне місце належить імітаційним технологіям навчання. Погоджуюся з думкою В. Стрельнікова, що за допомогою імітаційних технологій навчання можна компенсувати такі недоліки традиційного навчання, як:

- пасивний характер засвоєння знань більшістю студентів;

- здебільшого вербальний характер традиційного навчання, що є ефективним лише для студентів, в яких розвинуте абстрактне мислення;

- масовість, коли викладач працює одночасно з усіма студентами загалом, так і з кожним окремо, але при цьому колектив як засіб розвитку особистості використовується рідко [11].

Вирішення конкретних виробничих ситуацій на заняттях зі спецдисциплін є одним із ключових методів, що найчастіше використовуються викладачами на кожному занятті, особливо на етапах узагальнення і систематизації та закріплення знань. Використання такої технології навчання дає можливість сформувати в студентів уміння застосовувати набуті знання для розв'язання нестандартних ситуацій.

У змісті завдань конкретних виробничих ситуацій одночасно виникає проблемність прикладного характеру. Крім того, запропонована викладачем ситуація і є своєрідною проблемою, що неодмінно потребує вирішення. У даному випадку навчання має практичний характер, а шлях її розв'язання – теоретичний. Тобто студент, оперуючи певними теоретичними знаннями, намагається віднайти різні варіанти її вирішення.

Таким чином, сучасний рівень розвитку науки і техніки потребує творчо мислячих фахівців. Сучасному студенту недостатньо лише засвоювати «готову» інформацію, йому необхідно навчитися самостійно знаходити способи вирішення проблем, пов'язаних із реальними життєвими ситуаціями, що, впевнені, виникатимуть у майбутній професійній діяльності. У контексті цього важливу роль відіграють ділові ігри, які ми зазвичай практикуємо під час проведення практичних занять.

Ділова гра – метод активного соціального навчання, що належить до різновиду тренінгів. Особливість цього методу полягає в імпровізованому розігруванні учасниками різноманітних ролей у певній проблемній ситуації. Тобто, це своєрідна система відтворення управлінських процесів, які вже колись із кимось відбувалися в минулому або можуть виникнути в майбутньому, внаслідок чого встановлюється зв'язок і законність взаємодії наявних методів пошуку рішень із результатами виробництва на даний момент та на перспективу.

Важливо зауважити, що викладачі спецдисциплін набули досвіду розробки і впровадження в освітній процес ділових ігор, серед яких – практичні заняття з дисципліни «Основи охорони праці» («Аналіз причин нещасних випадків на виробництві», «Дослідження виробничого шуму», «Оцінка безпеки виробничого обладнання підприємств текстильної та легкої промисловості й розробка інструкцій з охорони праці для робочих місць» та ін.), що проводяться у вигляді ділової гри. Вибір такого методу навчання не випадковий, адже саме завдяки йому забезпечується навчання студентів у процесі діяльності, відбувається сприяння організації колективної діяльності мислення та використання групи як засобу розвитку індивідуальності, розвиток уміння спілкуватися, мислити, здатність до практичної дії.

Упровадження в освітній процес кейс-методу має на меті комплексне використання проблемних, імітаційних та модульних технологій навчання, що сприяє формуванню в здобувачів освіти умінь осмислено аналізувати технологічні процеси, виявляти причини випуску нестандартної продукції, а також розробляти заходи щодо їх усунення, творчо підходити до виконання курсового проекту.

Так, викладачі спеціальних дисциплін Рівненського економіко-технологічного коледжу розробляють кейси на основі господарської діяльності підприємств.

Для прикладу береться базове підприємство, яке добре відоме всім без винятку студентам, оскільки там вони проходять навчальну практику, та використовується історія його розвитку і структура. Розробка кейса присвячується конкретній події, що відбулася на підприємстві (наприклад, випуск нової продукції або партії з браком, крах підприємства тощо). Аби не перевантажувати студентів інформацією, об'єм кейса орієнтовано має бути не більшим ніж п'ять сторінок.

Технологію навчання за кейс-методом організуємо на основі методики, запропонованої В. Стрельниковим, яка передбачає такі етапи:

- «входження» і розуміння ситуації;
- постановка «діагнозу», з'ясування можливих причин виникнення «симптомів»;
- визначення стратегічних питань і ключових проблем (виявлення справжньої причини);
- вироблення стратегічних альтернатив (пошук варіантів рішень);
- оцінювання і вибір альтернатив (вибір оптимального рішення);
- захист, обґрунтування рішення.

До кожного з означених етапів ставимо відповідні завдання:

- уважно прочитати кейс, ознайомитися із ситуацією;
- виявити проблему, узагальнити та проаналізувати інформацію;
- розвинути гіпотези, уточнити проблему;
- сформулювати альтернативні рішення;
- оцінити альтернативи, скласти перелік переваг і недоліків кожної з альтернатив;
- підтвердити продуктивність рішення, обґрунтувати переваги [11].

Для кращого «занурення в тему» студентам завчасно роздаються завдання та формуються групи (по 3–4 особи), які індивідуально обговорюють кейс, виявляють проблему та приймають рішення щодо її вирішення. На практичному занятті кожна група висуває власні гіпотези, які оцінюються в ході дискусії, зазначаються переваги й недоліки кожної з них, викладач при цьому виконує роль диспетчера – генерує запитання, фіксує відповіді та підтримує дискусію, спрямовуючи її хід на вирішення поставленої проблеми [11].

Отже, здатність творчо інтерпретувати різні підходи до організації освітнього процесу, а не заглиблюватися в суть лише однієї технології, поєднувати різноманітні методики, розраховані на співпрацю з усіма здобувачами освіти, є основою педагогіки співробітництва.

Висновки. Отже, зважаючи на означене вище, можемо стверджувати, що новітні технології навчання передбачають не лише здобуття нових знань, а й творче ставлення до них, що сприяє формуванню й вихованню освітнього, креативного, професійно здібного фахівця.

Таким чином, нами встановлено, що завдяки інноваційним технологіям навчання: 1) досягається мета щодо забезпечення обумовленості навчання суспільним потребам, розвитку інтелекту студента, його творчих здібностей та вміння жити і працювати в умовах справжніх ринкових відносин; 2) основною формою студативного заняття стає спілкування; 3) студент використовує набуті знання на практиці, що кардинально змінює його позицію; 4) студативне заняття дає змогу здійснити перехід до особистісно зорієнтованої освіти завдяки індивідуальним освітнім потребам, залежності ефективності засвоєння навчального матеріалу від його застосування та якнайповніше розкрити можливості особистості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Амонашвили Ш. А. Размышления о гуманной педагогике / Ш. Амонашвили. – М. : Издательский Дом Шалвы Амонашвили, 1996. – 496 с.
2. Барабаш О. Педагогіка партнерства – сучасний тип взаємодії між учасниками освітнього процесу / О. Барабаш // Учитель початкової школи. – 2018. – № 8. – С. 3–7.
3. Вертипорох О. Школа – простір освітніх можливостей / О. Вертипорох, М. Ніщенко // Рідна школа. – 2017. – № 7/8. – С. 59–61.
4. Грошева О. Готуємося до НУШ: співучителювання / О. Грошева, М. Грішак // Початкова школа. – 2019. – № 1. – С. 62.
5. Денисюк Л. Інноваційна модель «Школа трансформаційного лідерства» / Л. Денисюк // Рідна школа. – 2017. – № 7/8. – С. 62–64.
6. Карло Т. Створюємо Школу громадсько-го партнерства / Т. Карло // Рідна школа. – 2017. – № 7/8. – С. 36–39.
7. Ніколенко Л. Педагогіка партнерства як умова реалізації завдань розвитку особистості дитини у контексті Нової української школи / Л. Ніколенко. URL: http://lib.iitta.gov.ua/710749/1//Ніколенко_Методист_Ст.%20Педаг.%20партнерства%20як%20умова.pdf (дата звернення: 11.11.2019).
8. Лысенкова С. Педагогика сотрудничества / С. Лысенкова, В. Шаталов, И. Волков и др. // Учительская газета. – 1986. – 18 октября.
9. Рагулько О. Педагогіка співробітництва – сучасна педагогічна технологія формування особистості учня / О. Рагулько // Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Педагогічна персоналістика: теорія, історія, освітня практика». – 2015. – С. 49–55. – URL: <https://conference.pu.if.ua/forum/files/25022016/zbirnyk.pdf> (дата звернення: 05.12.2019).
10. Савченко С. В. Педагогіка партнерства у проєкті Концепції «Нової української школи» / С. В. Савченко. URL: <https://www.slideshare.net/iprokubg/ss-67119769> (дата звернення: 11.12.2019).
11. Стрельников В. Ю. Педагогические основы обеспечения личностного и профессионального развития студентов средствами инновационных технологий обучения / В. Ю. Стрельников. – Полтава : РВ ПУСКУ, 2002. – Кн. 2. – 230 с.
12. Сухомлинський В. О. Вибрані твори : в 5 т. / В. О. Сухомлинський. – К. : Радянська школа, 1976. – Т. 2. – 670 с.
13. Тирон В. О. Студактивне заняття як одна із форм самостійної роботи студентів / В. О. Тирон. URL: <https://vseosvita.ua/library/studaktivne-zanattak-odna-z-form-samostijnoi-roboti-studentiv-177791.html> (дата звернення: 05.12.2019).
14. Черноус Н. А. Навчальне співробітництво: історичний аспект / Н. А. Черноус // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – 2014. – Вип. 36. – С. 64–68.
15. Янова В. М. Педагогіка співробітництва: сутність, ключові ідеї, форми та методи URL: http://ru.osvita.ua/school/lessons_summary/upbring/31097/ (дата звернення: 05.12.2019).

Дата надходження до редакції: 28.12.2019 р.

УДК 37.091.33 – 056.22

DOI: 10.37026/2520-6427-2020-101-1-98-101

Юлія ГЛІНЧУК,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри загальнотехнічних дисциплін,
технологій та цивільної безпеки
Рівненського державного гуманітарного університету

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИЙ УРОК В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ СЬОГОДЕННЯ

У статті наголошується на актуальності здоров'язбереження учнів. Зауважується значущість проблеми здоров'язберігаючого уроку. Здійснюється загальний огляд означеного питання на основі аналізу науково-методичних джерел та практики діяльності закладів загальної, вищої та післядипломної педагогічної освіти. Зазначається, що представлені погляди дослідників дають змогу окреслити основні критерії здоров'язберігаючого уроку, однак оцінювання ефективності уроку з позицій здоров'язбереження має місце лише в поодиноких закладах загальної середньої освіти. У закладах вищої та післядипломної педагогічної освіти питанню здоров'язбереження учнів під час уроку належна увага не приділяється.

Ключові слова: здоров'я, учні, здоров'язберігаючий урок, критерії.

В статті отмечается актуальность здоровьесбережения школьников. Подчеркнуто значимость проблемы здоровьесберегающего урока. Проведено общее рассмотрение обозначенного вопроса на основе анализа научно-методических источников и практики деятельности заведений общего, высшего и последипломного педагогического образования. Указано, что приведенные взгляды исследователей позволяют очертить основные критерии здоровьесберегающего урока, но оценивание эффективности урока с позиций здоровьесбережения имеет место лишь в отдельных заведениях общего образования. В учреждениях высшего и последипломного педагогического образования вопросу здоровьесбережения учащихся не уделяется нужное внимание.

Ключевые слова: здоровье, ученики, здоровьесберегающий урок, критерии.